

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2011-01-25

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

ANMÄLAN M.M.

A som på grund av utträde ur Svenska kyrkan förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst som präst den 12 april 2000 återinträdde som medlem i Svenska kyrkan den 4 juni 2008. Han anhöll den 11 juni 2008 hos Domkapitlet i Stockholms stift om att förklaras åter behörig att utöva kyrkans vigningstjänst som präst. Domkapitlet beslutade den 18 juni 2008 att As anhållan inte skulle föranleda någon domkapitlets vidare åtgärd. Som skäl för beslutet anförde domkapitlet följande: "Enligt 31 kap. 13 § kyrkoordningen får en präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den. Biskopen anmäler att hon inte godkänner en sådan förklaring. Domkapitlet konstaterar att det på grund härav inte kan pröva As anhållan." Beslutet överklagades till Svenska kyrkans överklagandenämnd som i beslut nr 28/2008 avslag överklagandet. A har därefter vid ytterligare tillfällen anhållit på nytt hos domkapitlet att förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten. Domkapitlet har med anledning av detta, mot bakgrund av att biskopen inte godkänt att A förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten, i respektive beslut uttalat att As anhållan inte föranledde någon domkapitlets vidare åtgärd. Det senaste beslut i frågan fattades den 17 november 2010. A har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B genom sitt agerande i samband med hans nu aktuella ansökan om att förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten, i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har till stöd för sin anmälan mot B anført bl.a. följande: "Domkapitlet har naturligtvis inte haft någon möjlighet att besluta på annat sätt i den föreliggande situationen. Men biskopens sekretessbeläggning av sitt märkliga samtal med mig föranleder inte ens Domkapitlets ledamöter att ta reda på biskopens skäl för att underkänna mig. Enligt min mening borde Domkapitlet ha återremitterat ärendet till biskopen med uppdrag att redogöra för sina skäl att underkänna mig. Biskopens mörkläggning av samtalet med mig är diskriminerande. Hon har till Domkapitlet inte angett ett enda skäl för sin kränkande inställning.

Som jag visar i den bilagda skriften har biskopen inte haft ett förutsättningslöst samtal med mig. Hon har inte undersökt de förändringar som skulle kunna ligga till grund för ett godkännande. Hon har före vårt samtal, alltså utan att höra mig, bestämt att hon inte skall godkänna mig. Nog borde en biskops tjänsteutövande vara objektivt.

Så bör en biskop inte handla mot den som gjort en ansökan av detta slag. Det är ett grovt maktmissbruk: av biskopen. Jag åberopar vad jag skrivit till Överklagandenämnden och anhåller att Ansvarsnämnden på lämpligt sätt upplyser biskop B att ange skäl för sina beslut."

A har till sin anmälan bifogat kopia av överklagande av domkapitlets beslut den 17 november 2010.

B har i yttrande anført följande: "A har synpunkter kring min och domkapitlets hantering av hans begäran om att åter förklaras behörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

Hanteringen har följt KO 31 kap. 13 §. Den 2 november 2010 förde jag och domprosten C samtal med A. Jag förklarade i det samtalet att jag inte ämnade föreslå domkapitlet att pröva hans anhållan. Detta motiverades också muntligt under samtalet med att Stockholms stift inte har behov av fler pensionerade präster, (A är född 1937), då pastorsadjunkterna är i stort behov av de vikariatstillfällen som gives. Detta samtal redogjorde jag och C muntligen för vid domkapitlets sammanträde 2010-11-17. Det finns alltså ingen sekretessbeläggning eller mörkläggning av vare sig samtalet eller dess innehåll. A har dessutom fått motivering till skälen för mitt beslut.

Jag har följt As begäran om att åter förklaras behörig under flera år, dels som tidigare ledamot i domkapitlet och dels i min tjänst som stiftsprost och deltagare i samtal som min företrädare D hade med honom. Till detta har jag kännedom om honom genom ett stort antal e-brev.

Under samtalet den 2 november 2010 rekommenderade jag A att som lekman erbjuda sina tjänster och sin tid i olika församlingar. "

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 25 januari följande. Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har framfört kritik mot B bl.a. för att hon, enligt A, inför domkapitlet har "mörklagt" skälen till att han inte förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten. Ansvarsnämnden vill i det sammanhanget peka på att det inte ankommer domkapitlet att bedöma riktigheten av det ställningstagande biskopen gjort i ärendet och vilka överväganden som ligger bakom beslutet.

Såväl Ansvarsnämnden som Svenska kyrkans överklagandenämnd har tidigare framhållit att det med hänsyn till den enskilda sökandens rättssäkerhet är angeläget att biskopen, vars beslut inte får överklagas, tydligt motiverar sitt beslut. I undantagsfall kan det, med hänsyn till främst den enskilda sökanden, vara lämpligt att låta beslutets motivering vara kortfattad men då komplettera detta med muntlig information till de enskilde om de närmare skälen för ställningstagandet (se bl.a. Ansvarsnämndens beslut nr 11/2009 och Överklagandenämndens beslut nr 28/2008). Det framgår av utredningen att biskopen och domprosten den 2 november 2010 samtalade med A med anledning av hans nu gjorda ansökan om att förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten och att biskopen vid sammanträffandet delgav A den närmare motiveringen till sitt ställningstagande. Biskopen har därmed fullgjort vad som ålegat henne i detta avseende.

Ansvarsnämnden finner sammanfattningsvis att det inte har framkommit något i ärendet som innebär att B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

As anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: As anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Ärendenummer: AN 2010/21

Beslut: 2/2011